

Αντώνης Σαμαράκης

Πέντε χρόνια χωρίς τον φίλο των παιδιών όλου του κόσμου

Ο Αντώνης Σαμαράκης με παιδιά από τις Φιλιππίνες και την Κολομβία σε τηλεμαραθώνιους της UNICEF.

Ο Αντώνης Σαμαράκης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1919. Σπούδασε νομικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Με μεγάλη κοινωνική δράση υπήρξε από τους δημοφιλέστερους Έλληνες τόσο ως συγγραφέας όσο και ως ενεργός πολίτης.

Για 20 χρόνια προσέφερε ανεκτίμητη βοήθεια στην UNICEF. Έχει υποστηρίξει όλες τις ενημερωτικές και ανθρωπιστικές εκστρατείες της Ελληνικής Επιτροπής της UNICEF και έχει δώσει εκατοντάδες συνεντεύξεις στα ΜΜΕ για τη UNICEF και την προσφορά της προς τα παιδιά που έχουν ανάγκη.

Το 1984 ήταν επικεφαλής της ελληνικής εκστρατείας ενάντια στο λιμό στην Αιθιοπία όπου ταξίδεψε δυο φορές και έγραψε τα κείμενα της ταινίας του Παντελή Βούλγαρη "Αιθιοπία: Οδοιπορικό Θανάτου και Οδοιπορικό Ζωής" που «γύρισε» για τη UNICEF η ΕΡΤ.

Με την ακούραστη προσφορά του βοήθησε να αναγνωρισθεί η UNICEF στη συνείδηση του κόσμου ως ένας αποτελεσματικός και αξιόπιστος οργανισμός που αγωνίζεται σκληρά για τα παιδιά.

Τα λογοτεχνικά του έργα έχουν μεταφραστεί σε 30 γλώσσες, σε 101 ξένες εκδόσεις. Για τη συλλογή διηγημάτων «Αρνούμαι» τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος 1962, και για το μυθιστόρημά του «Το λάθος» με δύο λογοτεχνικά βραβεία: στην Ελλάδα, το Βραβείο των "12" - 1966, στη Γαλλία, το Μεγάλο Βραβείο Αστυνομικής Λογοτεχνίας - 1970.

Κρατικό Βραβείο Τεχνών και Λογοτεχνίας 1995. (Γαλλία). Επίτιμος διδάκτωρ, ομόφωνα, του Τμήματος Φιλολογίας των Πανεπιστημίων Αθηνών, Πατρών και Ιωαννίνων.

Επίτιμος δημότης σε 37 πόλεις στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Χρυσό Μετάλλιο Αξίας της πόλεως των Αθηνών. Μεγαλόσταυρος του Τάγματος Εθνάρχου Μακαρίου Γ', Κύπρος.

Όλα τα έργα του εξετάζουν ζητήματα όπως η ειρήνη, η ελευθερία, η κοινωνική δικαιοσύνη, η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η παρουσία του τόσο η συγγραφική, όσο και η κοινωνική εμπνέονταν πάντα από την αγάπη του για τα παιδιά.

Διηγήματά του έχουν συμπεριληφθεί σε ελληνικά και ξένα σχολικά και πανεπιστημιακά βιβλία. Κάποια έχουν γυριστεί σε κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες. Εργάστηκε ως εμπειρογνώμων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των Ηνωμένων Εθνών σε πολλές χώρες για κοινωνικά θέματα.

Το 1989 ανακηρύχθηκε από τη UNICEF πρώτος Έλληνας Πρεσβευτής Καλής Θέλησης για τα παιδιά του κόσμου, τίτλο που τίμησε επάξια μέχρι το τέλος της ζωής του με την αφοσίωση και ανιδιοτελή προσφορά του. Έχει βραβευθεί από πολλούς φορείς, κυβερνητικούς και μη, τόσο για το συγγραφικό έργο του όσο και για την κοινωνική του δράση.

Πέθανε τον Αύγουστο του 2003 σε ηλικία 84 ετών.

Στιγμιότυπο από το ταξίδι του Αντώνη Σαμαράκη στην Αιθιοπία.

Στο μικρό αυτό αφιέρωμα, διαλέξαμε ένα κείμενό του που αναφέρεται στη Χιροσίμα, αλλά και σε όλα τα παιδιά – θύματα

του πολέμου κι ακόμα μερικά ποιήματά του που κι αυτά τα διαπερνά η έγνοια του για την ειρήνη και η αγάπη του για το παιδί. Κι ακόμα ένα κείμενο του Τίτου Πατρίκιου που αναφέρεται στη λογοτεχνική μα και πολιτική persona του Αντώνη Σαμαράκη.

Δuo μάτια που είδαν πολλά...

«Τι όμορφη που είναι η Γη μας! Τι όμορφος που είναι ο κόσμος μας!», αναφώνησε ο Νιλ Άρμστρονγκ στις 20 Ιουλίου 1969, ήταν ο πρώτος αστροναύτης, Αμερικανός, που προσεδαφίστηκε στη Σελήνη. Αυτά όμως τα είπε από ψηλά. Αν πετούσε μερικά χρόνια πρωτότερα, στις 6 Αυγούστου 1945, και αν κατέβαινε χαμηλά πάνω από τη Χιροσίμα, θα έβλεπε ένα τεράστιο σύννεφο σαν μανιτάρι. Ίσως το περνούσε για πυκνή νέφωση ή για πυροτεχνήματα των Γιαπωνέζων. Αλλά ήταν κάτι άλλο: ο θάνατος.

Εκείνο το πρωινό, ώρα 08.15, στη χώρα του Ανατέλλοντος Ηλίου, ο ήλιος απέκρυψε το πρόσωπό του από οδύνη και σπαραγμό. Δεν ήταν μια πόλη που από τη μια στιγμή στην άλλη νεκρώθηκε, ήταν ο δήθεν πολιτισμός μας που νεκρώθηκε, ο δήθεν χριστιανικός, ήταν η ψυχή μας. Η ανθρωπότητα όλη έγινε νεκρές ψυχές.

Τώρα, πολύ αργότερα, έχουν τύψεις οι πρωταγωνιστές της τραγωδίας, εκείνοι που είχαν την έμπνευση και το σχεδιασμό της «επιχείρησης», ο κυβερνήτης του αεροσκάφους, εμείς σήμερα που γράφουμε σε ένθετα για τις 6 Αυγούστου 1945. Ένα τείχος τύψεων και δακρύων για τη Χιροσίμα, αυτά όμως δεν ταιριάζουν στη Χιροσίμα, μόνο να παραδειγματιστούμε για να μην επαναληφθεί αυτό το στίγμα. Αλλά, δυστυχώς, ο κόσμος μας έχει παραφρονήσει: επτά δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύονται κάθε χρόνο για εξοπλισμούς, για το θάνατο, ποσόν που σε δραχμές αντιστοιχεί σε έξι δισεκατομμύρια εννιακόσια τέσσερα εκατομμύρια την ημέρα. Σε κάθε κάτοικο του πλανήτη αναλογούν πεντακόσια κιλά εκρηκτικές ύλες έτοιμες προς χρήση και μόλις οχτώ κιλά τρόφιμα.

Γιατί έπεσε η βόμβα στη Χιροσίμα και σε λίγο στο Ναγκασάκι; Γιατί προϋπήρχε η κατάρα του πολέμου. Και έχουμε και σήμερα πολέμους με εκατοντάδες εκατομ-

μύρια αθώα θύματα. Δεν έχει όμως νόημα να μετράμε θύματα, έστω και ένα μόνο παιδί να πεθαίνει σε πόλεμο και εμφύλιο σπαραγμό, έστω και ένας μόνο άνθρωπος, αυτό σημαίνει ότι ο μαϊμού πολιτισμός μας έχει πτωχεύσει πνευματικά και ψυχικά, και οι επιστήμες μας, η τεχνολογία μας, η λογοτεχνία μας, η καλλιτεχνική δημιουργία, η δημοσιογραφία μας. Είμαστε μια ανθρωπότητα με θύτες και θύματα.

Με την απελευθέρωση της ατομικής ενέργειας υποδουλωθήκαμε στον εφιάλτη της πυρηνικής έκρηξης, οπότε η γη θα μεταλλαχθεί αστραπιαία σε γη και σποδό, θα καταβυθιστεί εν σκότει και σκιά θανάτου.

Σε πορείες σκολιές έχει εκτραπεί το πλάσμα του Θεού. Το κακό φωλιάζει στα γονίδια της ψυχής μας, πολύ συχνά ωστόσο είναι και αποτέλεσμα επέμβασης βδελυρών συμφερόντων, στρατηγικών και οικονομικών κυρίως. Αυτή η περίφημη χαρτογράφηση του γενετικού κώδικα, μήπως μπορεί να προχωρήσει και στον πυρήνα της ανθρώπινης φύσης στο βάθος της που είναι η ψυχή;

Έτσι όπως είναι τα πράγματα και έτσι όπως οι οιωνοί προφητεύουν, φτάνουμε σε Χιροσίμες και Ναγκασάκι. Ένοχοι είμαστε όλοι, ηγέτες και καθημερινοί άνθρωποι, για την αδιαφορία μας και την απάθειά μας αντίκρου στην κοινή μοίρα.

Πως λοιπόν μπορούμε να κοιτάζουμε κατευθείαν στα μάτια το παιδί της Χιροσίμα που είδε πολλά και τώρα μας στήνει στον τοίχο, μας δικάζει και καταδικά ζει; Αλλά και πως μπορούμε να κοιτάζουμε το παιδί της Βοσνίας, της Σερβίας, του Κόσοβου, της Τσετσενίας, της Αιθιοπίας, όλα τα παιδιά θύματα του απάνθρωπου, του παρανοϊκού κόσμου μας;

Κείμενο του Αντώνη Σαμαράκη αφιερωμένο στα τετράδια της UNICEF και στο περιοδικό ΚΟΣΜΟΣ